

Стенографски дневник

НА

7. заседание

Четвъртък, 21 ноември 1946 г.

(Открито в 15 ч. 40 м.)

Председателствувал председателят Васил Коларов. Секретари: Йордан Чобанов и Радл Ноева.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:	Стр.	По дневния ред:	Стр.
Отпуски	65	Избор на парламентарни комисии	66
Заявление	65	Съобщение от министър-председателя Кимон Георгиев, че	
Питане	65	правителството е решило да сложи оставка	67
Резолюция на Събранието до Съвета на четирмата министри на външните работи, относно справедливите искания на българския народ при изработването на мирния договор. (Присмание)	65	Отлагане заседанията на Великото народно събрание, докато се състави новото правителство	67

Председател Васил Коларов: (Звъни) Има нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Анастас Циганчев, Анастасия Василева, Ангел Коев, Атанас Николов, Атанас Биволарски, Борис Костов, Васил Караджов, Ватко Цветков, Вичо Начев, Георги Връбчев, Георги Желев, Господин Пеев, Гочо Грозев, Димитър Райков, Димо Костадинов, Дочо Шипков, Иван Димитров, Иван Дешев, Иван Гинчев, Коста Крачанов, Костадин Денев, Марин Маринов, Милан Димов, Никола Паблов, Никола Айлъков, Петко Стоенчев, Петър Бобчев, Петър Ковачев, Петър Пергелов, Петър Янчев, Рачо Домусчиев, Сава Дълбоков, Светла Даскалова, Сотир Колев, Стефан Бакърджиев, Стефан Цанов, Стою Неделчев, Титко Черноколев, Тодор Павлов, Тодор Найденов, Теодора Коева, Хафуз Генджев и Янко Димитров)

Преди да пристъпим към дневния ред, съобщавам на народните представители, че председателството е разрешило отпущ на следните народни представители:

На Димитър Ив. Райков — 1 ден, на Кирил Йосифов Попов — 2 дена, на Никола Павлов Дрънговски — 1 ден, на Петър Янчев Станчев — 1 ден, на Спас Николов Христов — 4 дни, на Тодор Христов Живков — 1 ден, на Анастас Ат. Циганчев — 2 дена, на Дочо Петров Шипков — 15 дни по болест.

Постъпило е заявление от народния представител Георги Драгнев Тодоров, с което отстъпва мандата в Свищовска избирателна колегия. Замества го следващият по списъка Георги Великов Данков.

Постъпило е следното питане от народния представител Тодор Драганов от Разградска избирателна колегия към министъра на търговията и продоволствието: защо нарядите се раздават неправилно в гр. Разград и околните, като населението се дели на две категории — опозиция и Отечество фронт?

Това питане ще бъде съобщено на г-на министъра на търговията и в определения в правилника срок ще му се отговори.

Има думата народният представител д-р Минчо Нейчев.

Д-р Минчо Нейчев (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Известно ви е, че напоследък в Ню-Йорк Съветът на четирмата министри на външните работи е направил преглед на прожкто-договора за мир с България, за да му даде окончателен вид. По този случай до нас достигнаха съобщения, според които от гръцка страна са били направени отново опити да се издействува загравването на нови късове българска земя, като в подкрепа на своите грабителски домогвания гръцкото правителство разпространява чудовишни клеветнически съобщения за минаване уж на гръцки чети от българска територия и пр. За учудване е, че тия гръцки клевети и домогвания намират кредит и поддръжка в някои среди в чужбина.

Знаете също така, че ние с основание очакваме Съветът на четирмата министри да вземе под сериозно внимание исканията, които българското правителство е предявило във връзка с други постановления на прожкто-договора за мир. Ние мислим, че Великото народно събрание ще стане изразител на единодушната воля и чувства на българския народ, ако приеме по този случай следната резолюция: (Чете)

„РЕЗОЛЮЦИЯ

Великото народно събрание, като става изразител на единодушните схващания и упования на целия български народ, изказва своята увереност, че Съветът на четирмата министри на външните работи ще държи сметка за справедливите искания на българския народ и ще изработи един справедлив и достоен мирен договор с България. (Ръкоплескания от мнозинството)

Българският народ има неоспорими основания да очаква, че не само ще бъдат осигурени днешните граници на България, но и че ще бъде върната на България несправедливо отнетата ѝ Западна Тракия и, че по тоя начин ще ѝ бъде осигурен нейният естествен и жизнено необходим излаз на Егейско море. (Ръкоплескания от мнозинството) Поради това той недоумява, като вижда, че се правят нови опити да се наложи една нова жестока и непоносима неправда спрямо България чрез искането да се режат живи късове от снагата на българското отечество, като се коват клеветнически обвинения срещу България. Тия домогвания от страна на днешните гръцки управници не само нямат никакво оправдание, но и съставляват пряка заплаха за спокойствието и мира на Балканите. Великото народно събрание заявява, че българският народ никога не би се примирил с подобна въпиюща несправедливост и то е твърдо уверено, че завоевателните домогвания на великогръцките шовинисти ще бъдат напълно и окончателно отхвърлени. (Ръкоплескания от мнозинството)

Великото народно събрание същевременно изказва твърдата надежда, че Съветът на четирмата министри ще вземе под внимание българските искания и по другите въпроси, свързани с мирния договор. С нищо не би могло да се оправдае отказът, да бъде призната България за съюзираща на съюзиращите държави, когато българският народ, който не участва ефективно на никой фронт във войната на Германия срещу обединените нации, воюва в течение на 8 месеца с цялата си армия срещу немските пълчища, понесе сериозни жертви и даде своя принос за освобождението на Балканите от немско иго и за окончателния разгром на хитлеристка Германия. (Ръкоплескания от мнозинството) С репарационните тежести, които се опитват да наложат на българския народ, не се държи сметка нито за реалните щети, които България е причинила, нито за заслугите на българския народ към делото на обединените нации, нито за действителните платежни способности на ограбена, разорена и изтощена България. Затова те са крайно несправедливи и следва да бъдат намалени до една минимална сума. Усилията и жертвите на българския народ, които намериха всеобщо признание в международната общественост, подкрепят нашата надежда за справедлив и достоен мир, и ние с пълно доверие и спокойствие очакваме окончателните решения на Съвета на четирмата министри.

Подписали народните представители: д-р Минчо Нейчев, Иван Ников, Иван п. Димитров, Тодор Тихолов и Анастас Петров. (Продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Искам думата! Позволете да кажа само две думи.

Председател Васил Коларов: Нямайте думата. (Тропане от опозицията. Ръкоплескане от мнозинството) (Председателят продължително звъни).

Никола Петков (ЗНП): Дайте ми думата, г-н председателю, само ва две думи.

Председател Васил Коларов: (Силно звъни) Моля! (Тропанята от опозицията продължават. Глъчка)

✓ Георги Димитров (к): (Към опозицията) Не сте съгласни с това? Не приемате това! Както желаете.

Никола Петков (ЗНП): Съгласни сме, г-н Димитров, но имаме да заявим от наше име само две думи, и това е в интереса на онуй, което вие искате да направите.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

✓ Георги Димитров (к): (Към председателя) Гласувайте.

Никола Петков (ЗНП): Заявяваме . . . (Възражения от мнозинството. Тропане от опозицията. Глъчка)

Председател Васил Коларов: (Става прав. Силно звъни) Г-да народни представители! Българският народ е единодушен в защитата на своите интереси. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): И вие искаме да кажем това. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: Тая резолюция не може да предизвика спор. . .

Един от опозицията: Това не е митинг, а е Велико народно събрание!

Председател Васил Коларов: . . . в никоя част на българския народ и на българските избиратели, . . .

От мнозинството: Вярно! (Продължителни ръкоплескания)

Председател Васил Коларов: . . . нито в избирателите на опозицията.

Коста Лулчев (сЛ): Само че вие го правите това партийно.

Никола Петков (ЗНП): Ние заявяваме, че ще гласуваме за революцията.

Петър Анастасов (сЛ): То е общонародно дело, а не партийно.

Председател Васил Коларов: Г-да народни представители! (Възражения от опозицията. Глъчка, Председателят звъни) Моля, не прекъсвайте председателя.

Никола Петков (ЗНП): Изслушайте какво ще кажем и тогава говорете. Ние заявяваме, че ще гласуваме резолюцията.

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) Отнемам Ви думата!

Никола Петков (ЗНП): Ние заявяваме, че ще гласуваме резолюцията, но това не значи, че гласуваме доверие на правителството. Ето какво искаме да кажем. Долю правителството! Но резолюцията ще гласуваме. Това е. (Ръкоплескания от опозицията. Силни възражения от мнозинството и викове „Долю!“ Шумът продължава)

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) Г-да народни представители! Не се касае да се вземе вот на доверие.

Коста Лулчев (сЛ): А-а-а! Това искаме да кажем и ние: няма вот на доверие. Но ще гласуваме резолюцията.

Председател Васил Коларов: (Звъни) Политиката на българското правителство ще бъде обсъдена тогава. . .

Коста Лулчев (сЛ): Но трябваше да кажете това по-рано, за да се чуе от всички.

Председател Васил Коларов: . . . когато новото българско правителство, което ще бъде формирано тия дни, ще направи своето изложение за политиката, която ще води.

Коста Лулчев (сЛ): То е друго. Сега го казвате.

Председател Васил Коларов: Тогава всички народни представители, и тия от опозицията, ще имат пълната възможност и свобода да направят своите критики, . . .

Петър Анастасов (сЛ): Няма критика тук!

Председател Васил Коларов: . . . да изкажат своите съображения.

Петър Анастасов (сЛ): Няма критика, г-н председателю!

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) В този момент, в този исторически момент, когато се решават големите въпроси на България, . . .

Коста Лулчев (сЛ): Ние заявяваме, че ще гласуваме резолюцията.

Председател Васил Коларов: . . . в този момент, когато против България се сипят клевети, за да се подкрепят новите захватнически искания на гръцкото правителство, . . .

Петър Анастасов (сЛ): Съвършено вярно! Ние сме за България.

Председател Васил Коларов: . . . дълг на Великото народно събрание е да даде израз, . . .

Коста Лулчев (сЛ): Дълг е на Великото народно събрание, но не на една партия!

Председател Васил Коларов: . . . дълг на Великото народно събрание е да даде израз на единодушната воля и чувства на българския народ.

От мнозинството: Браво! Да живее! (Бурни и продължителни ръкоплескания. Всички народни представители от мнозинството и г-да министрите стават прави и ръкоплескат в продължение на няколко минути. От опозицията не ръкоплескат и си седят на местата)

Председател Васил Коларов: Аз подлагам тая резолюция на гласуване.

Георги Димитров (к): (Към председателя) Оставете ги да гласуват против.

Д-р Минчо Нейчев (к): Това ще бъде най-естествено да гласуват против.

Коста Лулчев (сЛ): Ще гласуваме „за“.

От мнозинството: Гласувайте за Цар Борис! (Глъчка)

Никола Петков (ЗНП): Ние казахме това, което трябваше да кажем!

Председател Васил Коларов: Подлагам резолюцията на гласуване и правя апел към всички народни представители, . . .

Георги Димитров (к): Които са българи.

Председател Васил Коларов: . . . без разлика на политическа принадлежност, да гласуват за тая резолюция чрез ставане на крака. (Всички народни представители, от мнозинството и опозицията, стават на крака, продължително ръкоплескат, при възгласи „Ура!“)

Коста Лулчев (сЛ): Но това е само за резолюцията, а не за правителството.

Никола Петков (ЗНП): Заявяваме, че гласуваме за България, но не за правителството. (Ръкоплескания от опозицията)

Петър Анастасов (сЛ): От един национален въпрос правите партийен въпрос!

Един от опозицията: Искаме да възворите ред в нашата страна.

Председател Васил Коларов: Минаваме към дневния ред:

Избор на предвидените в правилника комисии.

Предстои да бъде избрана парламентарна комисия по изработване на проекто-конституцията, която, съгласно правилника, следва да се състои от 55 народни представители.

Моля г-на секретаря да прочете състава на парламентарната комисия по изработване на проекто-конституцията, която председателството предлага да бъде избрана.

Секретар Рада Ноева (к) (Чете)

Георги Димитров (Ръкоплескания от мнозинството), Васил Коларов (Ръкоплескания), Трайчо Костов (Ръкоплескания), Вълко Червенков (Ръкоплескания), Антон Югов (Ръкоплескания), Добри Терпешев (Ръкоплескания), Цола Драгойчева (Ръкоплескания), Димитър Ганев (Ръкоплескания), Райко Дамянов (Ръкоплескания), Георги Дамянов (Ръкоплескания), Георги Чапков (Ръкоплескания), Кръстю Стойков (Ръкоплескания), Възражения от опозицията), Владимир п. Томов, д-р Минчо Нейчев, Минчо Минчев, д-р Ив. Пашов, Тодор Павлов, Живко Живков, Катя Аврамова, Людмил Стоянов, Тодор Самодумов, Пеко Таков, Хюсеин Шолев, Израел Майер, Билял Мурадов, д-р Кирил Драмалиев, Владимир Димчев, Йордан Катранджиев, Кръстю Добрев, Йордан Чобанов, д-р Михаил Геновски, Петър Каменов, Атанас Добревски, Янко Марков, Димитър Петров, Георги Колев, Петър Запряков, Кирил Милев, Васил Павурджиев, Здравко Митовски, Павел Цолов, Ефрем Митев, Иван п. Димитров, Атанас Минков, д-р Пенчо Костурков, Анастас Петров, Никола д. Петков, проф. Петко Стоянов, Ангел Г. Държянски, Недялко Атанасов, Димитър Цветков, Йордан Ковачев, Недко Ботев, Коста Лулчев и Петко Търпанов.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с този състав на парламентарната комисия по изработване на проекто-конституцията, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Предстои да бъде избрана бюджетарна комисия, която, съгласно правилника, следва да се състои от 25 народни представители.

Моля секретаря да прочете състава на бюджетарната комисия, която председателството предлага да бъде избрана.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

Петко Кунин, Кръстю Добрев, Кирил Лазаров, Черню Чендов, Борис Стефанов, Никола Айлъков, Стефан Ковачев, Михаил Неков, Янко Атанасов, Крум Милушев, Петър Йовчев, Тодор Иванов, Рада Ноева, Цветан Гаджовски, Яни Янев, Никола Павлов, д-р Васил Ханджиев, Тодор Тихолов, Ефрем Митев, Иван П. Димитров, Йордан Панайотов, проф. Петко Стоянов, Асен Павлов, Никола М. Ковачев и д-р Георги Петков.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с този състав на бюджетарната комисия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Предстои да бъде избрана прощетарна комисия, която, съгласно правилника, следва да се състои от 35 народни представители.

Моля секретаря да прочете състава на прощетарната комисия, която председателството предлага да бъде избрана.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

Власи Власковски, Вълчо Петров, Крум Милапов, Спаска Воденичарска, Ангел Крайчев, Димо Атанасов, Димчо Ферелиев, Коста Диклиев, Димитър Греков, Вера Начева, Сотир Колев, Константин Русинов, Вичо Атанасов, Жейка Хардалова, Петко Пеев, Ангел Ив. Колев, Мара Станева, Атанас Атанасов, Иван Зурлов, Руса Господинова, Костадин Лазаров, Младен Биджов, Желю Тончев, Слави Пушкарков, Филип Гяуров, Исим А. Исиков, Иван Пенчев, Ангел П. Илиев, Анастас Петров, Младен Големански, Серги Златанов, Иван Георгов, Минчо Драндаревски, Христо Пунев и Мустафа Билялов.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с този състав на прощетарната комисия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Предстои да бъде избрана парламентарна комисия по прозержка на изборите, която, съгласно правилника, следва да се състои от 61 народни представители.

Моля секретаря да прочете състава на парламентарната комисия по проверката на изборите, която председателството предлага да бъде избрана.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

Йордан Катранджиев, Тодор Живков, Раденко Видински, Васил Милушев, Стоян Гюров, Никола Евтимов, Георги Михайлов, Камен Червеняшки, Кръстю Николов, Петко Лалов, Дамян П. Христов, Михаил Неков, Петър Панайотов, Борис Маринов, Сава Дълбоков, Станю Василев, д-р Петър Пачев, Стоян Павлов, д-р Ненко Николаев, Петър Бомбов, Тачо Даскалов, Стефан Ковачев, Васил Караджов, Панко Козлов, Минко Стефанов, Димитър Димов, Никола Янев, Янко Комитов, Димитър Георгиев, Георги Костов, Любен Гумеров, Иван Димитров, Марин Тинчев, Янко Петков, Васил Диков, Иван Делев, Никола Павлов, Пенчо Маджаров, Борис Бонов, Кръстю Недков, Стефан Бакърджиев, Тодор Янакиев, Цветан Капитанов, Филип Гяуров, Тодор Лиджев, Асен Христов, Ефрем Митев, Добри Бодуров, Тодор Тихолов, Йордан Панайотов, Христо Оруков, Ангел Г. Държански, Тодор Лазаров, Петко Арабаджиев, Рачо Домусчиев, Димитър Цветков, Димитър Стоянов, Рангел Даскалов, Крум Славов, Христо Пунев и д-р Борис Новов.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с този състав на парламентарната комисия по проверка на изборите, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министър-председателят.

Министър-председател Кимон Георгиев: (Посрещат с продължителни ръкоплекания от мнозинството). Г-жи и г-да народни представители! Второто отечественофронтовско правителство, което имах честта да председателствам, се състави на 31 март т. г. и в този сравнително кратък период то се постара, с подкрепата и доверието на XXVI обикновено Народно събрание, да изпълни редица важни задачи. Вдъхновявайки се неизменно от великото дело на 9 септември 1944 г., правителството продължи усилията за укрепването на новия демократически строй, за утвърждаването на народните свободи, за стопанското възстановяване и съживяване на стра-

ната, както и за изпълнението на други точки от програмата на Отечествения фронт. Същевременно то полагаше най-сериозни грижи за обезпечаването на един достоен и справедлив мир за България. В това отношение ние намерихме и намираме братската и енергична подкрепа на ред приятелски и особено на славянските държави, начело с великия Съветски съюз. (Много продължителни ръкоплекания)

Васил Мавриков (к): Да живее!

Министър-председател Кимон Георгиев: И аз желая тук да дам израз на дълбоката признателност на българския народ за тая подкрепа. (Ръкоплекания от мнозинството)

Г-жи и г-да народни представители! По пътя към окончателното утвърждаване на новите демократически завоевания на нашия народ, правителството подготви и произведе народното допитване от 8 септември 1946 г. за премахване на монархията и установяване на българска народна република. (Ръкоплекания от мнозинството) Като втора необходима и съществена стъпка дойдоха изборите от 27 октомври за Великото народно събрание, призовано да изготви основния закон за нашата млада народна република.

Това са етапи, които без съмнение свидетелствуват за едно правилно, спокойно и прогресивно развитие на нашия политически живот и които откриват перспективи за по-честити дни, стига ние всички, независимо от кои среди изхождаме, да се въздушевяваме от върховните интереси на българския народ и от нашия дълг към България. (Ръкоплекания от мнозинството) Нека не се забравя, че в това отношение морални и политически отговорности тежат и върху ония, които не участвуват в управлението и които също имат дълга да държат добра сметка за утрешния ден на родината и да съдействуват за нейното спокойно развитие. (Ръкоплекания от мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): Държат те сметка.

Министър-председател Кимон Георгиев: Г-жи и г-да народни представители! За да даде възможност на Народното събрание и на председателството на Народната република да се произнесат, след станалите на 27 октомври избори, върху бъдещото управление на страната, правителството реши да сложи своята оставка.

От опозицията: Най-сетне!

Министър-председател Кимон Георгиев: ... и смята за своя длъжност да ви уведоми за това си решение.

От опозицията: Най-сетне! Най-сетне!

Министър-председател Кимон Георгиев: Във връзка с това, предлагам да се съгласите да бъдат отложени заседанията на Великото народно събрание до образуването на новото правителство.

Да живее Отечественият фронт! (Всички министри, бюрото и народните представители от мнозинството стават прави, продължително ръкоплекат и викат „Ура!“ Народният представител от опозицията Недялко Атанасов вдига високо във въздуха два навити вестника и прави от тях кръст).

Да живее Народната република България! (Народните представители от мнозинството, министрите и членовете на бюрото, продължавайки да стоят прави, много продължително ръкоплекат, викове „Ура!“)

Да живее българският народ. (Много продължителни и бурни ръкоплекания и гласове „Да живее!“ от мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): Най-сетне видяхме една хубава работа на правителството! (Шум)

Председател Васил Коларов: Заседанията на Народното събрание се отлагат до формирането на новото правителство, за което, г-да народни представители, ще бъдете своевременно уведомени.

Никола Петков (зНП): Докога?

Председател Васил Коларов: Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 16 ч. 20 м.)

Председател: **ВАСИЛ П. КОЛАРОВ**

Секретари: **ЙОРДАН ЧОБАНОВ**
РАДА НОЕВА

Началник на Стенографското отделение: **ТОДОР АНГЕЛИЕВ**